

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครู
ในกรุงเทพมหานครกับคำรายงานพฤติกรรมการสอน

นางอรสา สุขเปรม

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาสันติศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2526

ISBN 974-562-172-4

008559

118257951

RELATIONSHIPS BETWEEN TEACHERS' EDUCATIONAL PHILOSOPHY
CONCEPTS AND VERBAL REPORTS OF TEACHING BEHAVIORS
IN TEACHERS COLLEGES, BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Aurasa Sookprem

คุณยวิทย์ทรัพย์ากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Foundations of Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์
วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครกับคำรายงานพฤติกรรมการสอน

โดย นางอรสา สุขเปรม

ภาควิชา สारตถศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิม ภูนิถ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อารณ ชาศินบุรุษ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา พุงคสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์
 วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครกับคำรายงานพฤติกรรมกรรมการสอน
 ชื่อ นิสิต นางอรสา สุขเปรม
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา วัชรพลเมือง
 ภาควิชา สรรคศึกษา
 ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครกับคำรายงานพฤติกรรมกรรมการสอน (2) ค่าความสำคัญของแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา และคำรายงานพฤติกรรมกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษา

การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การศึกษาแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาและการศึกษาพฤติกรรมกรรมการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ อาจารย์วิทยาลัยครูทุกคณะวิชาจำนวน 308 คน และนักศึกษาชั้น ป.ศ. สูงปีที่ 2 จำนวน 620 คน จากวิทยาลัยครู 6 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม 2 ชุด ชุดแรกเป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ ประกอบด้วยสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แนวคิดทางปรัชญาการศึกษา และพฤติกรรมกรรมการสอนของอาจารย์ ชุดที่สองเป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา ประกอบด้วยพฤติกรรมกรรมการสอนของอาจารย์เพียงอย่างเดียว แบบสอบถามชุดแรกส่งไป 308 ฉบับ ได้รับคืนมา 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.48 ส่วนแบบสอบถามชุดที่สองส่งไป 620 ฉบับ ได้รับคืนมา 620 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มไปทางลัทธิประสบการณ์นิยม รองลงไปที่คือ นิรันตรนิยม บูรณนิยม อรรถิภาวนิยม และสารัตถนิยม ตามลำดับ
2. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มไปทางลัทธิประสบการณ์นิยม รองลงไปที่คือ นิรันตรนิยม บูรณนิยม สารัตถนิยม และอรรถิภาวนิยม ตามลำดับ
3. แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร แต่ละลัทธิมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กับพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษาในลัทธิเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่า แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาทุกลัทธิ ยกเว้น สารัตถนิยม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กับพฤติกรรมการสอนในลัทธิอื่น ๆ ด้วย
4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์หนึ่งอาจารย์เป็นผู้อำนวยการสอนพฤติกรรมการสอนของตนเอง และให้นักศึกษาเป็นผู้อำนวยการ สำหรับพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาสารัตถนิยมนั้น อาจารย์และนักศึกษารายงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญา นิรันตรนิยม ประสบการณ์นิยม บูรณนิยม และอรรถิภาวนิยม อาจารย์และนักศึกษารายงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศูนย์วิทยุโทรพยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Relationships between Teachers' Educational
Philosophy Concepts and Verbal Reports of
Teaching Behaviors in Teachers' Colleges,
Bangkok Metropolis

Name Mrs. Aurasa Sookprem

Thesis Advisor Assistant Professor Chanita Rukspollmuang, Ph.D.

Department Foundations of Education

Academic Year 1982

ABSTRACT

The purposes of this research were to study (1) the relationships between teachers' educational philosophy concepts and verbal reports of teaching behaviors in Teachers' Colleges, Bangkok Metropolis and (2) rankings of teachers' educational philosophy concepts and verbal reports of teaching behaviors.

This study was divided into 2 parts. The first part was the study of teachers' educational philosophy concepts. In the second part, verbal reports of teaching behaviors were analyzed.

The samples in this research were 308 teachers and 620 Higher Certificate in Education students from 6 teachers' colleges in the Bangkok metropolis. Questionnaires were used as the instruments of this study. The first questionnaire, which was prepared for the teachers, was composed of items on

their personal data, their educational philosophy concepts and their teaching behaviors. The other questionnaire which was prepared for the students had only items about teaching behaviors. The researcher distributed 308 copies of the first questionnaire and received 291 copies (94.48%). As for the second questionnaire, the researcher received all of the 600 copies distributed.

The data were then analyzed by means of percentages, means, standard deviations, Pearson's product-moment correlation coefficient and the t-test.

The results of the study were as follows:

1. The teachers' educational philosophy concepts tended towards Experimentalism, Perennialism, Reconstructionism, Existentialism and Essentialism respectively.
2. The teaching behaviors tended towards Experimentalism, Perennialism, Reconstructionism, Essentialism and Existentialism respectively.
3. There were statistically significant relationships at the .001 level between the teachers' educational philosophy concepts and their teaching behaviors in the same educational philosophy concept. Furthermore, it was found that there were statistically significant relationships at the .001 level between the educational philosophy concepts and the teaching behaviors in the other educational philosophy concepts except Essentialism.

4. The comparison of teaching behaviors reported by the teachers themselves and by the students were not statistically significant different at the .01 level for Essentialism but there were statistically significant differences at the .01 level for the reports in Perennialism, Experimentalism, Reconstructionism and Existentialism.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างยิ่ง จาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รัชพลเมือง อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย
ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนให้กำลังใจ
แก่ผู้วิจัยเสมอมา

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและแนะนำในการ
สร้างแบบสอบถามตลอดจนตรวจสอบแก้ไขจนเป็นที่เรียบร้อยจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์
รัตนา กุงคสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลาวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.กิติมา ปรีดีคิลิก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ปรากฏประธานพร และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธี ปิณฑนนานนท์ โฉกรรณาตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำ
แนะต่าง ๆ เพื่อช่วยให้แบบสอบถามถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในการวิเคราะห์และอภิปรายผล รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิติพิบูล
โฉกรรณาให้คำแนะนำทางค่านสถิติและเสนอแนะเพิ่มเติมในการอภิปรายผลทางค่าน
จิตวิทยา ทำให้การสรุปผลการวิจัยดำเนินไปด้วยดี

อาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครทั้ง 6 แห่ง ได้ให้ความช่วยเหลือ
เป็นอย่างดีในการแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษา นักศึกษาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ชั้น
ค.บ.ปีที่ 3 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
และช่วยตรวจคะแนนข้อมูลสำหรับนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เกี่ยวกับทุนอุดหนุนการวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้
ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้จำนวนหนึ่ง ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ และขอขอบคุณผู้ที่ได้กล่าวชื่อนามมาทั้งหมดไว้ ณ

๙๙
หน้าท้าย

อรสา สุขเปรม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมุติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อจำกัดของการวิจัย	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ค่าจำกัดความที่ไ้ใช้ในการวิจัย.....	11
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	12
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา	13
ความหมายของปรัชญา.....	13
ความหมายของการศึกษา.....	17
ความสัมพันธ์ระหว่าง ปรัชญากับการศึกษา.....	20

3	วิธีดำเนินการวิจัย... ..	57
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.. ..	57
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.. ..	60
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
	การวิเคราะห์ข้อมูล.. ..	67
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
	แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์... ..	79
	พฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษาของอาจารย์	80
	ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาศึกษากับพฤติกรรม	
	การสอน.. ..	81
	เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ระหว่างให้อาจารย์	
	เป็นผู้รายงานพฤติกรรมการสอนของตนเอง และให้นักศึกษา	
	เป็นผู้รายงาน.. ..	88
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ... ..	91
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.. ..	91
	สมมุติฐานของการวิจัย	91
	วิธีดำเนินการวิจัย... ..	91
	สรุปผลการวิจัย.	93
	อภิปรายผลผลการวิจัย.. ..	96
	ข้อเสนอแนะ... ..	118
	บรรณานุกรม	120
	ภาคผนวก.. ..	128
	ประวัติผู้เขียน... ..	144

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แห่งความเที่ยงของแบบสอบถาม... ..	64
2	จำนวนแบบสอบถามที่นำไปแจกให้กับอาจารย์และได้รับคืนมา	66
3	จำนวนแบบสอบถามที่นำไปแจกให้กับนักศึกษาและได้รับคืนมา	67
4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.	72
5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.	73
6	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิ..	75
7	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคณะวิชา..	76
8	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การสอน.	78
9	แนวคิดและลำดับความสำคัญของ แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของ อาจารย์.	80
10	พฤติกรรมการสอนและลำดับความสำคัญของ พฤติกรรมการสอนของ อาจารย์.	81
11	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิดทางปรัชญาการศึกษา ส่วแรกนิยามกับพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญา 5 ลัทธิ... ..	82
12	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิดทางปรัชญาการศึกษา นิรันดรนิยามกับพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญา 5 ลัทธิ... ..	83
13	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิดทางปรัชญาการศึกษา ประสบการณ์นิยามกับพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญา 5 ลัทธิ... ..	84
14	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิดทางปรัชญาการศึกษา บูรณนิยามกับพฤติกรรมการสอนตามแนวปรัชญา 5 ลัทธิ.	85

15	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา อรรถิภาวนิยมกับพฤติกรรมกรรมการสอนตามแนวปรัชญา 5 ลัทธิ... .. .	86
16	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาทุกลัทธิ กับพฤติกรรมกรรมการสอนตามแนวปรัชญาการศึกษาแต่ละลัทธิ	87
17	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครู ระหว่างให้ อาจารย์เป็นผู้รายงานพฤติกรรมกรรมการสอนและให้นักศึกษาเป็นผู้รายงาน	88

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย